

קוֹנְטָרַס

רַחֲמָנוֹת הַחַיִּים

יְגַלֶּה מַעַלְת הָאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁמֵרְגִיל עֲצָמוֹ
בְּמִדַּת הַרַחֲמָנוֹת לְרַחֵם עַל זִוְלָתוֹ, וְלִהְיֵטִיב לוֹ
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנְיּוֹת.

*

בְּנוֹי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ
הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִים לִיה
רַבֵּי נַתָּן מִבְּרֵסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ,

וּמִשְׁלָב בְּפֶסוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמְאֵמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ.

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֵסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: סִימָן שֶׁל כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל הוּא, שְׂיֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת עַל כָּל
בְּרִיָּה, וְכִפִּי גִדְל הַרְחֲמָנוּת שְׂיֵשׁ לוֹ, כֵּן
מְגַלָּה אֶת טֵהַר נְשֻׁמָּתוֹ, וְאִיךָ שֶׁהוּא בָּא
מֵעוֹלָם גָּדוֹל יוֹתֵר; כִּי כָּל מֵה שֶׁגִּדְלָה
נְשֻׁמָּתוֹ, כְּמוֹ-כֵן גִּדְלָה רַחֲמָנוּתוֹ; וְעַל-
כֵּן גְּדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים, שֶׁנְשֻׁמָּתָם
בָּאָה מִמְּקוֹם עֲלִיוֹן וְקָדוֹשׁ וְנוֹרָא מְאֹד,
שְׂאִין לָנוּ שׁוֹם הַשָּׂגָה וְתַפְיֶסָה כָּלֵל,
שֶׁם דִּיקָא הֵם בְּעֲלֵי רַחֲמָנוּת גְּדוּלִים,
וְהֵם יְכוּלִים לִירֹד לְמִקְוֹמוֹת הַמְּטַנְפִים
בְּיוֹתֵר, וּלְרַחֵם עַל הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁשָּׁם,
וּלְהַגְבִּיחֵם וּלְהַעֲלוֹתָם אֶל שָׂרְשָׁם.

(אמרי מוהר"ש, חלק ב', סימן תרג)

קוֹנְטְרָס

רַחֲמָנוֹת הַחַיִּים

א.

בְּנֵי הַיָּקָר! הַרְגֵל אֶת עֲצֻמָּךְ בְּמִדַּת הַרַחֲמָנוֹת,
וְתַתְּחִיל לְרַחֵם עַל עֲצֻמָּךְ. תִּרְאֶה אִיךָ עוֹבְרִים עָלֶיךָ
יָמִים וְשָׁנִים בְּהֶבֶל וָרִיק, וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדְךָ — לֹא
בְּגִשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת, וְהַכֹּל בָּא לָךְ מִחַמַּת שְׂאִין
לָךְ יִשׁוּב הַדַּעַת, כִּי בְּאַמֶּת אִם הָיָה לָךְ יִשׁוּב הַדַּעַת
אַמְתִּי, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדָיו יְתַבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל
אַלְקוֹת גָּמוּר הוּא, וְאֵין שׁוֹם תְּכֵלִית אַחֲרַת בְּזֵה
הָעוֹלָם, רַק לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, אִם
הָיִיתָ זֹכֵה לְהַגִּיעַ אֶל יִשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, אֲזִי כָּל
חַיִּיךָ וְהֶלְךְ מִחֲשַׁבְתְּךָ הָיוּ מִשְׁתַּנִּים לְגַמְרִי, כִּי עַקֵּר
הַבְּלִבּוֹלִים שֶׁל הָאָדָם שְׁעוֹבֵר עָלָיו קִטְנוֹת וְחִלְשׁוֹת
הַדַּעַת, וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים — הַכֹּל מִחַמַּת שְׂאִין לוֹ

רחמנות על עצמו, כי עובר לו יום אחר יום, שבוע
 אחר שבוע, חדש אחר חדש, שנה אחר שנה, ואינו
 מישב עצמו כלל בזה העולם, בשביל מה נברא
 ומה תפקידו בחיים, והכל מחמת שאין לו רחמנות
 על עצמו; ועל-כן ראה, אהובי, בני היקר, להתחיל
 לרחם על עצמו על-כל-פנים מעכשו, ותדע
 שנבראת רק לשמש את קונך, שתחזר בתשובה
 שלמה אליו יתברך, ותתחיל לקיים את מצוותיו
 יתברך בשמחה עצומה, כי סוף כל סוף רק זה מה
 שישאר ממך, ותתחיל לרחם על עצמך ללמד תורה
 בכל יום, ללכת אל שעורי תורה אם אתה אינך
 יכול ללמד לבד, ותמסר את נפשך לקיים את
 מצוותיו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ועל
 כלם ראה להרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך
 בלשון שאתה רגיל בה, אשר כל זה הוא הרחמנות
 הגדולה ביותר שאדם יכול לרחם על נשמתו. כי
 עליך לדעת, אשר נשמת איש ישראל היא חלק
 אלוהים ממעל ממש, וירדה בזה העולם, ונתלבשה
 בגוף עכור עב וגם, ועקר עבודתו של האדם הוא
 לגלות את נשמתו מההעלמות וההסתרות שנעלם
 ונסתר מחמת גופו הגשמי הגם והעב והעכור הזה,
 וזה עקר הרחמנות של בר ישראל, שצריך לרחם

עַל עֲצֻמוֹ לְגִלוֹת אֶת נִקְדַּת נִשְׁמָתוֹ מִתּוֹךְ גּוּפוֹ, וְאִז
אִם תִּזְכֶּה לְגִלוֹת אֶת נִשְׁמָתְךָ, מִמִּילָא כְּבֹר תִּמְשִׁיךְ
אֶת עֲצֻמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; לְזֹאת רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי
הַיֶּקָר, מֵהַיּוֹם הַזֶּה וּמִהֶרְגַע הַזֶּה לְהִתְחִיל לְרַחֵם עַל
עֲצֻמְךָ, וְתָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְגֵּיל אֶת
עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין טוֹב בְּעוֹלָם
מִלְהִיּוֹת רְגִיל לְשׁוּחַ וּלְסִפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתוֹצִיא מִפִּיךָ אֶת כָּל הַרְצוֹנוֹת
וְהַכְּסוּפִים שֵׁישׁ לָךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה
נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמְשִׁיךְ עַל
עֲצֻמְךָ אוֹר, זֵיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.
וְאֵף שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָר, שְׂעֵבֵר עָלֶיךָ
בְּחַיִּים מֵה שְׂעֵבֵר, וְנִכְשַׁלְתָּ בַּמָּה שְׂנִכְשַׁלְתָּ, וְעִבְרַתָּ
עִבְרוֹת חֲמוּרוֹת עַד עַכְשָׁיו, עִם כָּל זֶה תִּדַע,
שְׂרַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ הִיא גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד, כְּמֵאמָרָם
ז"ל (בְּרָכוֹת ז.): "וְרַחֲמָתִי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם" (שְׁמוֹת לֵג,
יט) — אֵף-עַל-פִּי שְׂאֵינִי הַגּוֹן; כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מְרַחֵם עַל בְּרִיּוֹתָיו, וּמְצַפֶּה שְׂיִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה
שְׁלֵמָה, וְאֵף שְׂמִלְכָלְכִים בְּעִבְרוֹת וְחֻטָּאִים, עִם כָּל
זֹאת גְדוּלָה רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ וְרוּצָה שְׂיִשׁוּבוּ אֵלָיו;
וְעַל-כֵּן רְאֵה, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיֶּקָר, לְהִרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ
מֵהַיּוֹם הַזֶּה לְרַחֵם עַל עֲצֻמְךָ, וְתָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ

בתמימות ובפשיטות, ותספר לו יתברך את כל אשר עם לבבך, וכל מה שעובר עליך ברוחניות ובגשמיות תדבר ותספר לו, ותתמיד בלמוד התורה הקדושה, ותקיים את מצוותיו יתברך בשמחה, אשר כל זה היא הרחמנות הגדולה ביותר שאדם יכול לרחם על עצמו; ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה לרחם על עצמו באופן כזה, שיכול לשוב בתשובה שלמה אליו יתברך.

ב.

אהובי, בני היקר! ראה לרחם על עצמך, ותתחיל לשמר את זמנך היקר, כי הזמן הוא דבר שאי אפשר לקנותו בשום כסף שבעולם, ותכף-ומיד כשעובר הזמן, אי אפשר להחזירו בשום כסף בעולם כלל, ועל-כן ראה לנצל את הזמן היקר שלך בטוב אמתי ונצחי, ולהיות דבוק בחי החיים בו יתברך, כי סוף כל סוף לא ישאר מהאדם רק מה שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך, וכל מחשבה, דבור ומעשה שלו, כשהם דבוקים בו יתברך, הינו כשמיים במחשבתו אמתת מציאותו יתברך, וחושב רק ממנו יתברך, בו ברגע הוא

נִדְבֵק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה נִשְׁאָר לוֹ לְנִצַּח
 נְצָחִים, וּכְמוֹ-כֵן כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלוֹת וּבִבְקָשׁוֹת, תַּחֲנוּת וְשִׁיחוֹת בֵּינֵנו
 לְבֵין קוֹנֵנו, וּמִפְצִיר בְּתַפְלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כָּל דְּבוּר
 וְדְבוּר נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ אֶת הַשֶּׁפַע הָעֲלִיּוֹן,
 אֹר רִוְחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר זֶה נִשְׁאָר
 לְנִצַּח נְצָחִים, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמַדְבָּרִים עִמּוֹ
 יִתְבָּרַךְ, נִחְקֵק לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וּבּוֹנֶה
 בְּזֶה עוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים עַד אֵין סוּף, וּכְמוֹ-כֵן כָּל
 דְּבוּר וְדְבוּר שְׁאָדָם לוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּחֻכְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר הִיא אֵין
 סוּף; וְעַל-כֵּן שֹׁכֵר הַתּוֹרָה אֵין לְתַאֲר וְאֵין לְשַׁעַר
 כָּלֵל, כִּי בְּזֶה שְׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה, הוּא נִדְבֵק בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכָל רָגַע וְרָגַע שְׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה,
 אֵין כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ כְּדַאי לְרָגַע זֶה, מְרַב אֹר וְזִיו
 וְדַבְּקוֹת שְׁאָדָם זוֹכֶה, וְכֵן כָּל מַעֲשֶׂה וּמַעֲשֶׂה שְׁאָדָם
 זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת בְּקִיּוֹם הַמְצוּוֹת, בְּזֶה שְׁהוֹלֵךְ כָּל הַיּוֹם
 עִם צִיצִית, בְּזָקֵן וּפְאוֹת, וַיֵּשׁ לוֹ מְזוּזָה עַל פֶּתַחוֹ
 וּמַנִּיחַ תְּפִלִּין, וְשׁוֹמֵר שֶׁבֶת, וְנוֹתֵן צְדָקָה, וְאוֹכֵל
 כֶּשֶׁר, וְשׁוֹמֵר אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כָּל רָגַע וְדַקָּה
 וּשְׁנֵיָה, שְׁאָדָם מְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְפֶרֶט
 בְּשַׁעֲה שֶׁהוּא שְׂמַח בְּשִׂמְחָה אֵין סוּפִית שֶׁהוּא

מקיים את רצונו יתברך, אין לתאר ואין לשער את גדל הנעם שגורם בכל העולמות, וזה יכול כל בר ישראל לקיים בכל רגע ודקה ושניה במחשבה, דבור ומעשה, הינו לקיים את מצוותיו יתברך בפעל ממש, וזה שלמות המעשה, וכן ידבר הרבה אליו יתברך בתפלות, שיחות ובקשות, ויוציא מפיו את הרצונות והכסופין אליו יתברך, ויתפלל ויתחנן לפניו יתברך, שיחוס וירחם עליו להיות איש כשר באמת, ויזכה לחזר בתשובה אמתית, וילמד את התורה הקדושה, ויטיל בכל מקומות התורה הקדושה במקרא, במשנה, בגמרא, במדרש, בזהר ובתקונים ובכל ספרי הפוסקים, על-ידי כל דבור ודבור של התורה הקדושה, הוא ממשיך על עצמו אורות עליונים, אורות צחצחות, וזהו תקון הדבור, וכן במחשבה שאדם חושב רק ממנו יתברך, ומכניס בעצמו אמתת מציאותו יתברך, כל רגע וכל דקה וכל שניה שרק חושב ממנו יתברך, אפלו שיהיה מנח בתוך הגהמה והקלפות, עם כל זאת גם שם חושב רק ממנו יתברך, ומבטל את עצמו מכל וכל רק אליו יתברך, על-ידי-זה הוא מדבק ומחבר את עצמו רק אל רוחניות אלקותו יתברך, וזה יכולים לקיים בכל שניה ודקה ורגע; ועל-כן

ראה, אהובי, בני היקר, לרחם על עצמך, שלבל
 תשרף כבד את הזמן היקר שלך, רק תרחם על
 עצמך מאד מאד, שלא יעבר לך הזמן בפטפוטי
 דברים בטלים, לשון הרע ורכילות וליצנות, נבול
 פה וקללות, רחמנא לישזבן, וכן שמר מאד על
 מעשיך, שלא תעשה דברים רעים, חס ושלום,
 ומכל שכן וכל שכן שלא תחשב ותהרהר הרהורים
 רעים, חס ושלום, שמכל זה אתה מנתק את עצמך
 ממנו יתברך. חוס ורחם עליך, אהובי, בני היקר,
 ושתהיה לך רחמנות על חייך, כי ברגע אתה יכול
 לאבד את החיים בידיים, רחמנא לישזבן, ולהפוך
 — ברגע אתה יכול לזכות לדבק את עצמך באין
 סוף ברוך הוא, להיות נכלל לגמרי באין סוף ברוך
 הוא; ועל-כן מאד מאד אבקש אותך, אהובי, בני
 היקר, שתראה לרחם על עצמך, והרגל את עצמך
 לחשב רק ממנו יתברך בכל רגע ודקה ושניה, וכן
 תדבר רק עמו יתברך וממנו יתברך, ותלמד תורתו
 הקדושה, ותקיים את מצוותיו יתברך בתמימות
 ובפשיטות גמורה, ואז דיקא על-ידי-זה תזכה
 לזכך את עצמך מכל וכל; אשרי מי שמכניס
 דבורינו אלו בתוך לבו.

ג.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר רַחֲמָנוּתוֹ
 יִתְבַּרֵךְ הִיא עַד אֵין סוּף, וְצוּפָה וּמִבֵּיט שְׁכָלָם יִחְזְרוּ
 אֵלָיו, וְאַפְלוּ הָרַחוּקִים בְּיוֹתֵר, שְׁנִתְרַחֲקוּ עַל-יַדֵּי
 מַעֲשֵׂיהֶם וְתֵאוּתֵיהֶם וּמִדּוֹתֵיהֶם הָרָעוֹת, עִם כָּל
 זֹאת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צוּפָה וּמִבֵּיט, שְׁיִחְזְרוּ
 בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ עוֹלָה עַד
 אֵין סוּף, וְיִוָּרְדַת עַד אֵין תְּכֵלִית, אֵךְ הָאָדָם צָרִיךְ
 לְהִיּוֹת מִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, כִּי בְּלִי זֶה אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם
 פָּנִים וְאַפֵּן לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי
 עָקַר קִרְבַּת הָרַחוּקִים לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ הֵינּוּ גָרִים
 וּבְעֵלֵי תִשׁוּבָה הוּא עַל-יַדֵּי שְׂיִדְעוּ וְיִכִּירוּ בְּעֵצָמָם
 הַתְּרַחֲקוּתָם מֵהֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ מִצַּד עֵצָמָם, וְאַף-עַל-
 פִּי-כֵן יִדְעוּ וְיִאֲמִינוּ גַם לְהַפֵּךְ, שֶׁהֵם סְמוּכִים
 וְקִרְוּבִים מְאֹד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ מִצַּד רַחֲמֵי הֵשֵׁם יִתְבַּרֵךְ
 הַנִּפְלְאִים מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר, שְׁזֶה סוּד מַה שְׁאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים: גֵּר שֶׁבָא לְהִתְגַּיֵּר, אוֹמְרִים לוֹ
 מָה רְאִיתָ וְכוּ', וְאִם אוֹמֵר: יוֹדַע אָנִי וְאִנִּי כְּדָאִי,
 הֵינּוּ שְׂמִכִיר בְּעֵצָמוֹ גַם-כֵּן עֵצָם הַתְּרַחֲקוּתוֹ, רַק
 שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן חָפֵץ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ מִצַּד
 שֶׁהוּא בּוֹטַח בְּרַחֲמָיו הַמְרַבִּים, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ

אוהב גר גם-כן, אז מקרבין אותו. וזה סוד מה שאמרה נעמי לרות, ארבע מיתות בית דין נמסרו לבית-דין, "באשר תמותי אמות" וכו' (רות א, יז), ולכאורה הנה זה כמו התרחקות, כי רות היתה צנועה כל-כף, ורצתה להתגיר בתשוקה גדולה כל-כף, ונעמי אומרת לה, אולי תחוב בחטא של ארבע מיתות בית דין, חס ושלום, וגם רות בעצמה, למה השיבה "באשר תמותי אמות", הינו שהיא מרצה גם לזה, הנה לה להשיב: בטוחה אני בתמי וצדקתי, שלא אהיה חייבת מיתת בית דין, חס ושלום? אך כל זה הוא, מחמת שעקר התקרבות הרחוקים הוא על-ידי סוד התרחקות והתקרבות, שזה סוד (ישעיה נז, יט): "שלום לרחוק ולקרוב", כי תכף שיטעה בעצמו לומר שהוא כבר קרוב להשם יתברך, אז ידע בודאי שהוא רחוק מהשם יתברך באמת, ומזה היו כל התרפנות, רחמנא לצלן, כי גם בזמן הבית, שאז בודאי הנה זמן התקרבות ישראל לאביהם שבשמים, ואפלו כשזכו לעמד בבית-המקדש בעצמו, ששם תכלית שלמות מקום ההתקרבות, בפרט בבית ראשון, שהנה שם עדין הארון והלווחות וכו', אף-על-פי-כן היו צריכין לידע כמה הם רחוקים עדין ממנו

יתברך ומקדש המקום הנורא הזה, רק להפך הכל
 לשמחה, ולבטח בחסדי השם יתברך, שהוא מקרב
 גם את כל הרחוקים, כמו שראינו בבית-המקדש
 בעצמו, שצמצם השם יתברך השראת שכינתו
 בבית-המקדש, אשר "הן השמים ושמי השמים לא
 יכללוך" וכו' (מדברי הימים-ב, ב, ה), וכן מעצם
 רחמיו יתברך צוה להעלות בהמה גשמית לריח
 נחות, ומחמת שהם פגמו אז בזה, וסברו שכבר כל
 טובם בידם, וכבר קרובים הם ממש מצד עצמם,
 ועל-ידי-זה "ויגרם לבם, על-כן שכחוני" (הושע יג,
 ו), וגרמו על-ידי-זה כל החרבון, שזה סוד (שיר
 השירים ו, ה): "הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני",
 כמו שפרש רש"י שם; ועל-כן גם נעמי דברה עם
 רות בדרך זו, כי אף-על-פי שבוער לבה מאד
 להתקרב אל הקדשה, מכל מקום מי יודע מה יהיה
 אחר-כך, אולי תתחייב מיתת בית דין, ורות הצדקת
 אף-על-פי שבודאי קבלה על עצמה במחשבתה אז
 להיות צדקנית גמורה ולא שתתחייב ארבע מיתות
 בית דין, חס ושלום, אף-על-פי-כן השיבה לה
 בתמימות צדקתה, כי בודאי אינני בטוחה בצדקתי
 לעולם, ומי יודע במה עלולה עוד להפשל, חס
 ושלום, רק יהיה איה שיהיה אפלו אם יתגבר עלי

הַבַּעַל-דָּבָר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וַיְבִיאֵנִי לְמָה שֶׁיְבִיאֵנִי,
 שְׁאֵתְחִיב אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית-דִּין, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, אֶף-
 עַל-פִּי-כֵן אֲנִי מְקַבֵּל עָלַי קִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת,
 וַיַּעֲבֹר עָלַי מָה, "וּבְאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת" וְכוּ'. וְאִז
 קָרְבָה אוֹתָהּ גִּנְעָמִי בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוּלָּה, וְנִעַשְׂתָּה
 צְדִיקַת גְּדוּלָּה, עַד שֶׁזָּכַתָּה שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנָּה מְשִׁיחַ,
 שֶׁיַּחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם לְמוֹטָב. וְכֵן הוּא בְּכָל אָדָם
 הַבָּא לְהִתְקַרֵּב אֶל הָאֵמֶת שֶׁעָקַר הִתְקַרְבוֹתוֹ עַל-יְדֵי
 הַתְּרַחֲקוּת, וְאֶפְלוּ אַחֲרֶיךָ כִּפְשֵׁי הַתְּקַרְבָּה, צָרִיךְ
 לְזַכֵּר בְּכָל פֶּעַם בְּהִתְרַחֲקוּתוֹ, רַק לֹא לְהִתְרַחֵק
 בְּאֵמֶת עַל-יְדֵי-זֶה חֶסֶד וְשָׁלוֹם, רַק אֲדַרְבֶּה
 שֶׁהִתְרַחֲקוּת תִּהְיֶה בְּשִׁבִיל תְּכִלִּית הִתְקַרְבוֹת,
 בְּסוּד: "שָׁלוֹם לְרַחוֹק וְלִקְרוֹב", כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם
 מִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, זֶה עוֹזֵר לוֹ הַרְבֵּה מְאֹד לְשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתַבָּרֵךְ, כִּי עַל-פִּי-רַב כִּשְׁאָדָם
 מִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, וַיִּוְדַע הֵיטֵב מַה שֶׁעָשָׂה בְּחַיָּיו,
 וְאֵיךְ שֶׁהוּא מְלַכְלֵךְ וּפְגוּם מְאֹד מְאֹד, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
 מִתְחַזֵּק וְאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ, רַק חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, זֶה
 בְּעֵצְמוֹ גּוֹרֵם לוֹ שֶׁיֵּשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וַיִּמְשִׁיךְ
 עַל עֵצְמוֹ רַחֲמָנוּתוֹ יְתַבָּרֵךְ שְׁגִדוּלָּה הִיא עַד מְאֹד;
 אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזָּכָה לְקִיָּם זֹאת.

ד.

צריך שתדע, אהובי, בני היקר, שצריך להמשיך את עצמו תמיד רק אליו יתברך, ולהרגיל את עצמו לדבר רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, כי הדבור יש לו כח גדול מאוד לטוב ולהפוך, כי בדרך כלל בני-אדם משפעים מאוד מאוד מהדבורים, אם האדם מדבר דבורי אמונה והשגחה פרטית, אזי משפעים מזה, ויכולים להמשיך אחר דבורים האלו, ואם, חס ושלום, אדם מדבר שקרים, לשון-הרע ורכילות וליצנות, אזי דבורי לשון-הרע נשמעים ונתקבלים, ולכן טוב מאוד מאוד למי שרוצה להמשיך על עצמו רחמנותו יתברך, שילך אל צדיקים אמתיים, שמדברים רק דבורי אמונה והשגחה פרטית, וישמר את עצמו מכל מיני רשעים וליצנים, אשר מקררים בני אדם מעבודת השם יתברך, ומכניסים ארס מדבוריהם הטמאים. וצריך שתדע שזה יסוד גדול מאוד מאוד — הינו הדבור, אם האדם מדבר רק ממנו יתברך, הוא ממשיך על עצמו רחמנותו יתברך, כי רחמנותו יתברך עולה עד אין סוף ויורדת עד אין תכלית, העקר הוא לדבר רק ממנו יתברך, ועל-

רחמנות החיים

תפז

ידי-זה אפלו שיהיה הכי גרוע, ימשיך על עצמו
רחמנותו יתברך, ויזכה לחזר בתשובה אמתית,
ותמיד ישתוקק רק אליו יתברך, כי זה עקר
התשובה — שיהיו לו רצונות וכסופים דקדושה רק
אחריו יתברך, כדי שלא ירצה שום רצון אחר
מבלעדי רצונו יתברך, כמו שאמר התנא הקדוש
(אבות ב, ד): "בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל
רצון אחרים מפני רצונך", ואז כשאדם חזק
בכסופים וברצונות חזקים רק אחריו יתברך, על-
ידי-זה בעצמו הוא ממשיך אליו רחמנותו יתברך;
כי צריך האדם לשמר עצמו מאד מכסופים רעים,
וירגיל מחשבתו תמיד לכסף רק כסופין טובים,
שיתגעגע ויחשק ויכסף תמיד להתקרב להשם
יתברך ולעבודתו ולתורתו הקדושה, ואפלו
כשבאות עליו מחשבות של תאוות וכסופין רעים,
רחמנא לצלן, ירגיל עצמו לאחז מחשבתו להטותה
מכסופין אלו ולהמשיכה לכסופין טובים, שהם
עקר הטוב באמת לעולמי עד ולנצח נצחים.
וביותר צריך לשמר הדבור לבלי לדבר שום דבור
רע, חס ושלום, ושעל-כל-פנים לא יוציא מפיו
התאוות והכסופין של הבלי העולם הזה הבאין על
לבו, רק להפך הדבור ויוציא בפיו כסופים טובים,

כי על-ידי דבורים רעים של פסופין רעים דהאי
 עלמא, גורם רעה גם לאחרים, כי ההבליים
 היוצאים מפיו על-ידי אלו הדבורים רעים, הם
 נפשות רעות ממש, והם מזיקי עלמא, רחמנא
 לצלן, כי הולכים ומעוררים את אנשי העולם
 לתאוות רעות, חס ושלום, ומשם באין כל ההזקים
 גם בגשמיות, רחמנא לצלן, אבל הדבורים של
 פסופין טובים הן נפשות טובות, ועל ידם נמשכות
 כל הברכות וההשפעות בעולם, והם הולכין
 ומעוררים כל העולם להשם יתברך ולתורתו, וזה
 שאמר דוד המלך, עליו השלום (תהלים יז, ג):
 "בַּחֲנֻת לְבַי פָּקַדְתָּ לִילָה צָרַפְתָּנִי בַּל תִּמְצָא", הינו
 שאמר: בשביל כלל ישראל ידעתי שלא עמדתי
 בנסיון פראוי, כי לא זכיתי עדין להנצל בשלמות
 מפסופין דהאי עלמא, אך "זמתי בל יעבר פי"
 (שם), כי על-כל-פנים שומר אני את עצמי שלא
 להוציא הפסופין והמחשבות האלו בדבור פי,
 חס ושלום, כי ידעתי גדל כח הדבור של הפסופין
 שנעשין על ידם פעלות ממש בעולם, על-כן אני
 שומר את עצמי לבלי להוציא מפּי פסופין רעים,
 חס ושלום, כדי שלא יהיו נעשין על ידם פעלות
 רעות בעולם, רחמנא לצלן, רק אני מרגיל את

עצמי לדבר תמיד דבורים קדושים של פסופין טובים, לקרות תמיד אליך, שתשיבני אליך באמת, ועל-ידי-זה נעשות פעלות טובות בעולם, וזה "לפעלות אדם בדבר שפתיך", שאני נשמר לדבר רק דבורים קדושים שהם סוד דבר שפתיך, כדי שעל-ידי-זה יהיו נגמרות כל פעלות האדם לטובה, וזה "אני שמרתי ארחות פריץ", כי הדבור יש לו כח גדול, ועל-ידי שאני נשמר מלדבר דבורים של תאוות וכסופין רעים, רק הרגלתי לשוני לדבר תמיד דבורים של פסופין טובים, על-ידי-זה אני זוכה להנצל ולהשמר מארחות פריץ, שהם כל הדרכים רעים, רחמנא לצלן, רק "תמוך אשורי במעגלותיך בל נמטו פעמי", כי הדבורים טובים שאני מדבר ומוציא מפי הם תומכים וסועדים אותי לילך במעגלותיך ובל נמטו פעמי מהם, אף-על-פי שרצו לדחות אותי מהם כמו שרצו, רחמנא לצלן, אבל השם יתברך עזרני בכח הדבורים הטובים לתמוך אשורי במעגלותיך. וזה שסים "אני קראתיך כי תענני" וכו', הינו שמבאר ביותר על-ידי מה זכיתי לתמוך אשורי במעגלותיך? על-ידי שקראתיך בכל פעם בדבורים של פסופין טובים, שזהו כל ענין ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, שצריך

לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הַרְבֵּה, דִּהְיִנוּ שִׁירְגִיל אֶת
 עֲצָמוֹ בְּזֶה לְכֶסֶף וְלַחֲשֶׁק תָּמִיד כְּסוּפִין טוֹבִים, מְתִי
 יִזְכֶּה לְסוּר מֵרַע וְלַעֲשׂוֹת הַטוֹב בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵּךְ תָּמִיד
 וְכוּ', וְלִהְיוֹצִיא הַכְּסוּפִין דְקִדְשָׁה מִפִּיו בְּכָל יוֹם,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְהִנָּצֵל מֵאַרְחוֹת פְּרִיץ, רַק הַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ יִתְמַךְ אֲשׁוּרָיו בְּמַעֲגְלוֹתָיו, וּבְזֶה שְׂאֵדָם
 תָּמִיד כּוֹסֵף אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ וּמְכַל שֶׁכֶן שְׂמוֹצִיא אֶת
 הַכְּסוּפִין מִפִּיו, וְתָמִיד מְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
 עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיף אֶת רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ עָלָיו,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה בְּאַמֶּת לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה אֲמֵתִית;
 אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוֹ מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, וְאִז טוֹב לוֹ
 כָּל הַיָּמִים.

ה.

צָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי הַבְּחִירָה
 הִיא בְּיַד הָאָדָם לְטוֹב אוֹ לְהַפּוֹף, וּמוֹסְרִים לְכָל
 אֶחָד וְאֶחָד כַּח לְבַחַר, אִם הוּא רוֹצֵה לְבַחַר בְּטוֹב
 הוּא בּוֹחַר לְחֹזֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְיִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ
 רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתָמִיד יִרְאֶה רַק רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבַּרֵּךְ,
 וְאִם חֵס וְשָׁלוֹם, אִינוֹ רוֹצֵה לְבַחַר בְּקִדְשָׁה, אִז יִהְיוּ
 לוֹ קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְיִרְאֶה, חֵס

וְשָׁלוֹם, רַק אֲכֹזְרִיּוֹת, כִּי הִבְחִירָה יֵשׁ לָהּ כַּח גְּדוֹל
 מְאֹד, וּבְיָדָי מְדָה טוֹבָה מְרַבָּה מִהֶפְוֶךְ (עֵינֵי סוּטָה
 י.א.). וַיּוֹכֵל הָאָדָם לְלַמֵּד קַל וְחֹמֶר לְעַצְמוֹ מִפְּרִשְׁתּוֹ
 שֶׁל בְּלָעַם הָרָשָׁע, שֶׁהָיָה רָשָׁע וְטָמֵא כָּל-כָּף,
 אַף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי כַח בְּחִירָתוֹ הַחֲזָקָה, הָיָה לוֹ
 כַּח לְהַמְשִׁיךְ בְּסוּד חֲזִיוֹנוֹת וּמְרָאָה נְבוֹאָה בְּתוֹךְ
 טְמֵאָתוֹ, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְפָרֵי בְּרָכָה
 ל.ד, י): אֲבָל בְּאֵמוֹת הָעוֹלָם קָם, וּמִנּוּ, בְּלָעַם; וְכָל
 זֶה מִחֲמַת שֶׁהִבְחִירָה שֶׁל הָאָדָם יֵשׁ לָהּ כַּח גְּדוֹל,
 וַיֵּשׁ כַּח בְּאָדָם לְהַגְבִּיר מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּתַקְףָּהּ גְּדוֹל
 כָּל-כָּף, עַד שֶׁיּוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ לְעַצְמוֹ כָּל מַה שֶׁיִּרְצֶה,
 רַק שֶׁתְּהִיָּה הַמְּחַשְׁבָּה תְּקִיפָה וְחֲזָקָה מְאֹד מְאֹד
 בְּפָנִימִיּוֹת וּבְחִיצוֹנִיּוֹת, מְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן קַל
 וְחֹמֶר בֶּן בְּנוֹ שֶׁל קַל וְחֹמֶר, כְּשֶׁאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל רוֹצֵה
 לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הַקְּדָשָׁה, בְּסוּד לְשׁוֹן-הַקְּדָשׁ,
 שֶׁיִּקְדָּשׁ אֶת לְשׁוֹנוֹ בְּדַבּוּרִים קְדוֹשִׁים בְּמִקּוֹמוֹ אֲשֶׁר
 הוּא שָׁם, וְכֹנְנָתוֹ לְשָׁמַיִם, אוֹלֵי יִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה
 לָשׁוּב וּלְחַזֵּר לְקִדְשָׁתוֹ, שֶׁבְיָדָי יֵשׁ לוֹ כַּח לְזֶה
 תָּמִיד בְּכָל יַעַת וּבְכָל שָׁעָה, אֲפֹלוּ אִם הוּא כְּמוֹ
 שֶׁהוּא, שֶׁנֶּפֶל בְּעוֹנוֹתָיו לְמִקּוֹמוֹת מְגֻנִים מְאֹד,
 רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֲפֹלוּ אִם עֵדִין נִלְכָּד בְּמָה שֶׁנִּלְכָּד,
 חַס וְשָׁלוֹם, אַף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ כַּח בְּבִחִירָתוֹ שֶׁיִּחְזִיק

אֶת עֲצָמוֹ גַם בְּמִקוֹמוֹ הַנָּמוֹךְ וְכוּ' בְּאֲשֶׁר הוּא שָׁם,
 לְהַמְשִׁיךְ לְעֲצָמוֹ בְּסוּד שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, דְּהֵינּוּ
 שְׂאֵף-עַל-פִּי שֶׁהָאָדָם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, חֵס וְשָׁלוֹם,
 אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם יִהְיֶה חֲזָק בְּדַעְתּוֹ תָּמִיד לְדַבֵּר
 דְּבוּרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְדְבוּרֵי אֲמוּנָה
 וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, שְׁכָל זֶה הוּא בְּסוּד שְׁלֵמוֹת
 לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְכוּנָתוֹ כְּדִי שְׂיִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְהַכְנִיעַ
 וּלְשַׁבֵּר הָרַע שְׁלוֹ, כְּדִי שְׂיָשׁוּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּוִדְאֵי
 טוֹב לוֹ, כִּי בְּוִדְאֵי לֹא יִהְיֶה נְאָכָד, חֵס וְשָׁלוֹם, שׁוֹם
 דְּבוּר בְּעֵלְמָא, וּבְרַבּוֹת הַיָּמִים יִרְחַם עָלָיו הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, וְיִתְקַבְּצוּ כָּל הַדְּבוּרִים דְּקִדְשָׁה שֶׁהוֹצִיא
 מִפִּיו, שֶׁהֵם בְּסוּד לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, קִדְשַׁת הַדְּבוּר,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יִכְנָיעַ וַיִּבְטַל הָרַע הַכּוֹלֵל, שֶׁזֶהוּ תְּאוּת
 נְאוּף, וְאִז מִמִּילָא בְּנִקָּל יוּכַל לְבַטֵּל אַחֲר־כֵּךְ גַּם
 שְׂאֵר כָּל הַתְּאוּת. וְהָעֵקֶר שֶׁיִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה מְאֹד
 מְאֹד יָמִים וְשָׁנִים, אֶף אִם יַעֲבֹר עָלָיו מַה שְׂיַעֲבֹר,
 כִּי הַבְּחִירָה חֲפָשִׁית לְעוֹלָם, וְעֵקֶר הַכַּחַח עַל-יְדֵי
 הַדְּבוּר, בְּסוּד (תְּהִלִּים קג, כ): "גְּבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי
 דְּבָרוֹ", כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁבְּאַמַּת שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ
 וְתִקּוּן הַבְּרִית תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה, כִּי בְּוִדְאֵי לְזִכּוֹת
 לְתַכְלִית הַשְׁלֵמוֹת אֵי אֶפְשָׁר כִּי אִם כְּשׁוֹזוּכָה
 לְשִׁנְיָהֶם — לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ וְתִקּוּן הַבְּרִית,

שְׁשֵׁנִיָּהֶם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, אַף־עַל־פִּי־כֵן כָּל זְמַן
 שְׂאִין זֹכִין לָזֶה עֲדִין, צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְחִיל מִמָּקוֹם
 שִׁיתְחִיל וּמֵאִיזָה דְבָר שָׂרָק יִתְחִיל לְהִתְקָרֵב אֵלָיו
 יִתְבָּרֵךְ, וּמֵאִיזוֹ נִקְדָּה טוֹבָה בְּעֵלְמָא שָׂרָק יָשׁוּב
 אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ — טוֹב לְנַפְשׁוֹ וּלְנִשְׁמָתוֹ, כִּי בּוֹדֵאֵי
 אֵין שׁוּם דְּבוּר דְּקִדְשָׁה נֶאֱבָד, וְאֶפְלוּ אִם הוּא כְּמוֹ
 שְׁהוּא, יֵשׁ לוֹ כַּח לְהִתְגַּבֵּר בְּבַחֲרִיתוֹ לְדַבֵּר דְּבוּרִים
 קְדוּשִׁים, שְׁהֵם בְּסוּד שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, וְאִם
 יִרְבֶּה בְּדְבוּרִים קְדוּשִׁים שֶׁל תוֹרָה וּתְפִלָּה
 וְהִתְבוּדוֹת, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִתְקַבְּצוּ וַיַּעֲזְרוּ לוֹ
 בְּעֵלְמָא הַדִּין וּבְעֵלְמָא דְאֵתִי. וְכֵן אֵין נֶאֱבָדָת שׁוּם
 נִקְדָּה שֶׁל כְּבִישֵׁת יִצְרוּ בְּעַנְיַן תְּאַוֹת נְאוּף, שְׂאֵף־
 עַל־פִּי שְׁלֵא זָכָה עֲדִין לְתַקוּן הַבְּרִית בְּשְׁלֵמוֹת,
 אַף־עַל־פִּי־כֵן כָּל מָה שֶׁזָּכָה לְפַעְעָמִים לְהִתְגַּבֵּר עַל
 יִצְרוֹ, וְהִשְׁתַּדֵּל לְמַשָּׁךְ עֲצָמוֹ מִן הָרַע, בּוֹדֵאֵי אֵינוֹ
 נֶאֱבָד כָּל אֶפְלוּ אִם לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ כְּרָאוּי, חַס
 וְשָׁלוֹם. וְכֹל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבָאָר בְּכֹתֵב הַיֵּטֵב, רַק
 הַחֲפִץ בְּאַמֶּת יִבִּין לְאַשׁוּרוֹ, וְזֶה (הוֹשַׁע יד, ג) "קָחוּ
 עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'", עִמָּכֶם דִּיקָא, כִּי אֶפְלוּ
 בְּמִקוּמוֹת נְמוּכִים וּמְגַשְׁמִים שְׂאֵתֶם שָׁם, צָרִיךְ
 שֶׁתִּדְעוּ שְׁגָם שָׁם יֵשׁ לָכֶם כַּח לְקַחַת דְּבָרִים מֵאֲשֶׁר
 עִמָּכֶם וְלָשׁוּב אֶל הַיְיָ הַבְּרוּךְ הוּא. וְכֵמוֹ שְׂאֵמְרוּ

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה לַח, ד): אֵינִי מִבְקֵשׁ
 מִכֶּם אֶלָּא דְבָרִים, כִּי אֶפְלוּ בְעַמְּקֵי נְפִילְתּוֹ, אִם
 מִתְגַּבֵּר שָׁם לְהַמְשִׁיךְ דְּבוּרִים קְדוּשִׁים וְכוּנָתוֹ
 לְשָׁמַיִם, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לָשׁוּב אֶל ה', בְּוִדְאֵי
 יֵשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נַחַת רוּחַ מְזֵה, וְלֹא יִהְיֶה נֶאֱבָד
 שׁוֹם דְּבוּר, וְסוּף כָּל סוּף יָשׁוּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּאַמֶּת. וְזֶה עֵקֶר סוּד שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא
 עַל-יְדֵי תְקוּן לְשׁוֹן תְּרַגּוּם; כִּי מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עֲדִין
 כָּל-כָּף אֲחִיזַת הָרַע שְׁבַתְרַגּוּם, "הָרַע שְׁבַעֵץ
 הַדַּעַת", וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מִתְגַּבֵּר לְדַבֵּר דְּבוּרִים
 קְדוּשִׁים, וְכוּנָתוֹ לְטוֹבָה, כְּדֵי לְבַטֵּל הָרַע מֵעֲצָמוֹ
 וְלָשׁוּב אֶל ה', אֲזִי הַצְּדִיק שֶׁכָּבֵר זָכָה לְתַכְלִית
 שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, הוּא מַעֲלֶה וּמְבַרֵּר דְּבוּרָיו
 הַקְדוּשִׁים שֶׁהֵם בְּסוּד תְּרַגּוּם עֲדִין, וּמְשָׁלִים בּוֹ אֶת
 לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, בְּסוּד שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי
 לְשׁוֹן תְּרַגּוּם, שְׁזֵה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וְזֶה "שׁוֹבָה
 יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֶלְקֵינוּ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹוֹנֶיךָ" (הוֹשֵׁעַ יד,
 ב), כִּי אֵף-עַל-פִּי שֶׁהָעוֹנוֹת הֵם הָרַע שֶׁל שְׁבַעֵין
 אַמּוֹת, אֵף-עַל-פִּי-כֵן עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה יִהְיוּ נִחְשָׁבִין
 לְשִׁגְגוֹת, שְׁזֵה סוּד תְּרַגּוּם, שֶׁהוּא בְּסוּד מְמַצֵּעַ בֵּין
 הָרַע שֶׁל שְׁבַעֵים לְשׁוֹן וּבֵין לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, וְזֶה "קָחוּ
 עִמָּכֶם דְּבָרִים" — שְׁאֶפְלוּ בְּמִקוֹמְכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם

שָׁם, תִּדְבְּרוּ דְבוּרִים קְדוּשִׁים שְׁנֵה תְּרַגּוּם, וּמֵאַחַר
שְׁעַל-יְדֵי הַדְּבוּרִים הַקְּדוּשִׁים שְׁמִדְבָּרִין בְּמָקוֹם
אֲשֶׁר הוּא שָׁם, נִתְּהַפְּכִין הָעוֹנוֹת לְשָׂגוֹת, אֲזִי
אַחֲר־כֶּךָ בְּנִקְל מְעַלִּים אוֹתָם לְטוֹב גָּמוּר, בְּכַח
הַצְּדִיק הַגָּמוּר, וְזֶה שְׁאֲמְרוּ: "אֵלֶּיךָ כָּל תְּשׂא עוֹן
וְקַח טוֹב" — שְׂיִמְחַל הָעוֹנוֹת לְגַמְרֵי, עַד
שְׂיִתְּהַפְּכוּ לְטוֹב גָּמוּר; וְלִכֵּן רְאֵה, אֶהוּבֵי, בְּנֵי
הַיָּקָר, לְבַחַר רַק בְּטוֹב, וּתְדַבֵּר תָּמִיד רַק דְּבוּרִים
קְדוּשִׁים, כִּי הַדְּבוּר שְׁתְּדַבֵּר עִמוֹ יִתְּבַרֵךְ, יִדְבֵּק
אוֹתָךְ אֵלֶיךָ יִתְּבַרֵךְ, וַיִּמְשִׁיךְ עָלֶיךָ "רַחֲמָנוּת הַחַיִּים"
מִמְּנוֹ יִתְּבַרֵךְ, וְאַפְלוֹ שְׂאֵתָה נִמְצָא עֲדִין בַּחוּץ
לְגַמְרֵי, בְּסוּד תְּרַגּוּם, שְׂאֵתָה מְעַרְב טוֹב בְּרַע, עִם
כָּל זֹאת עַל-יְדֵי שְׂתְּקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרְךָ, שְׁנֵה שְׂלֵמוֹת
לְשׁוֹן-הַקְּדֹשׁ, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְהִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ וְעַל
כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ "רַחֲמָנוּת הַחַיִּים".

ו.

צָרִיךְ שְׂתִדַּע, אֶהוּבֵי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר רַחֲמָנוּתוֹ
יִתְּבַרֵךְ הֵיא עַד אֵין סוּף, כִּי הוּא יִתְּבַרֵךְ מְרַחֵם עַל
הָאָדָם בְּיוֹתֵר. וְרְאוּי לָךְ לְדַעַת, שְׂחוּט הַשְּׂעֵרָה יָקָר
מְאֹד מְאֹד, וְהוּא תְּלוּי בְּכָל יַעַת בַּחוּט הַשְּׂעֵרָה,

שִׁיכוֹל הָאָדָם לְקַלְקֵל הַרְבֵּה עַל-יְדֵי חוּט הַשְּׁעָרָה,
 חֵם וְשָׁלוֹם, וּמְכַל שֶׁכֶן שִׁיכוֹל לְתַקֵּן הַרְבֵּה עַל-יְדֵי
 חוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי מִדָּה טוֹבָה מְרַבֶּה מִמֵּדַת פְּרָעָנוּת,
 כִּי חוּט הַשְּׁעָרָה בְּקִדְשָׁה יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו זָכָה אוֹתָנוּ בְּמַצּוֹת רַבּוֹת בְּכָל יוֹם,
 וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל מוֹשֵׁף אֶת עַצְמוֹ מִהָרַע אֶל הַטּוֹב
 בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּי הוֹלֵךְ מִבֵּיתוֹ וּמַעֲסָקָיו לְבֵית-
 הַכְּנֶסֶת, וּמִנִּיחַ טְלִית וּתְפִלִּין וּמִתְפַּלֵּל וְכוּ', וּבּוֹדֵאי
 נִמְצָא בְּכָל זֶה כַּמָּה וְכַמָּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת, שֶׁהֵם
 בְּסוּד שְׁעָרוֹת קְדוֹשׁוֹת, שֶׁהֵן יְקָרוֹת אֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ
 מְאֹד מְאֹד. וְאַפְלוּ בְּעֵינָיו תְּאוֹת וְהִרְהוּרִים
 שְׁמִתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם בְּכָל יוֹם, וּבּוֹדֵאי מִי שֶׁהוּא
 אִישׁ כָּשֶׁר קָצָת, יֵשׁ לוֹ יְסוּרִים גְּדוֹלִים מְזֵה,
 וּמִתְגַּבֵּר בְּכָל עֵת נֶגֶד הַמַּחְשָׁבוֹת וְהִרְהוּרִים, וְכָל
 תְּנוּעָה שְׁמַנְתֵּק אֶת עַצְמוֹ מֵהֵם כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, הִיא
 יְקָרָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד, כִּי הוּא יָדַע יִצְרָנוּ
 וְכוּ', וַיּוֹדַע אֵיךְ הֵיכָר הָרַע מִתְגַּבֵּר עַל כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד, וְעַל-כֵּן יְקָרָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ כָּל תְּנוּעָה
 וְתְנוּעָה, אֲפֹלוּ הִיא כְּחוּט הַשְּׁעָרָה מִמָּשׁ, מֵהַ
 שֶׁהָאָדָם מוֹשֵׁף אֶת עַצְמוֹ מִהַסְטֵרָא אַחֲרָא אֶל
 הַקְּדוּשָׁה, כִּי הָאָדָם נִמְצָא בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה שֶׁהוּא
 מְלֵא קְלָפוֹת, וְהֵן כְּרוּכוֹת אַחַר הָאָדָם מְאֹד מְאֹד,

וְלוּלֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזְרוֹ, הָיָה נוֹפֵל בְּיָדוֹ, חַס וְשְׁלוֹם (עֵין קְדוּשִׁין ל:); עַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִשְׁכִּיל עַל דְּרָכָיו בְּכָל עֵת, וְלִשְׁמֹר עֲצָמוֹ מְאֹד, שֶׁלֹּא תִתְחַיֵּל מִחֲשִׁבְתּוֹ לְצֵאת חוּץ מִהַגְּבוּל דְּקִדְשָׁהּ, חַס וְשְׁלוֹם, אֲפֹלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי עַל-יְדֵי פָגַם כְּחוּט הַשְּׁעָרָה שְׁנוּטָה מִדֶּרֶךְ הַטּוֹב, חַס וְשְׁלוֹם, יְכוּל לְהִטּוֹת הַרְבֵּה לְדַרְכִּים נְבוֹכוֹת, וְכֹאשֶׁר יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד בְּנִפְשׁוֹ, שֶׁעֵקֶר קְלָקוּלָיו וּפְגָמָיו וְחַטָּאוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כֵּלָם הִתְחַיְלוּ מִחוּט הַשְּׁעָרָה, מִחֲמַת שֶׁלֹּא הָיָה נִזְהָר בְּתַחֲלָה לְשְׁמֹר מִחֲשִׁבְתּוֹ הַיָּטֵב, וְנִמְשָׁךְ אַחַר הַמַּסִּית שֶׁהוּא הַיִּצָּר הַרַע מְעַט מְעַט, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה ה, יח): "הוֹי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחִבְלֵי הַשָּׂוֵא וְכַעֲבוֹת הָעֲגָלָה חֲטָאָה", וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּךָ וְכוּ', וְכִפִּי הַתְּגַבְרוּת הַיִּצָּר הַרַע עַל הָאָדָם הָיָה, חַס וְשְׁלוֹם, אֲפֹס תִּקְוָה, אִךְ מִדָּה טוֹבָה מְרַבָּה, כִּי חוּט הַשְּׁעָרָה דְּקִדְשָׁה יָקָר מְאֹד מְאֹד, וְעַל-כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לֵידַע גַּם הַהֶפֶךְ, שֶׁכְּשֶׁמִּתְגַּבְּרִים עָלָיו מְאֹד, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁכָּבֵד נִתְעָה כָּל-כֶּף, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְעִמֵּד נִגְדָם, צָרִיךְ לֵידַע וּלְהֶאֱמִין, שֶׁכָּל הַתְּנוּעָה וְהַתְּנוּעָה שֶׁיִּנְתֵּק וְיִמָּשֵׁךְ אֶת עֲצָמוֹ מֵהֶם אֲפֹלוּ כְּחוּט הַשְּׁעָרָה, זֶה יָקָר מְאֹד בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִי

שְׁעוֹר, וְאֵלֹהֵי הַשְּׁעָרוֹת יִתְלַקְטוּ יַחַד בְּרִבּוֹת הַיָּמִים,
 וַיִּזְכֶּה עַל יָדָן לְהַשְׁגִּית אֱלֻקוֹת, שְׁנַמְשַׁכְת עַל-יַדֵי
 צְמֻצוּמִים קְדוֹשִׁים, שֶׁהֵם סוֹד שְׁעָרוֹת שְׁנַעֲשִׂים
 עַל-יַדֵי סוֹד הַשְּׁעָרוֹת, הֵינּוּ עַל-יַדֵי שְׁהָאִישׁ
 הַיִּשְׂרָאֵלִי מוֹשֵׁךְ אֶת עֲצָמוֹ מֵרַע לְטוֹב בְּכָל פֶּעַם,
 שְׁעָקְרוּ תְלוּי בְּחוּט הַשְּׁעָרָה, כִּי אֶפְלוּ צְדִיקִים
 גְּדוֹלִים תְלוּיִים בְּכָל יַעַת בְּחוּט הַשְּׁעָרָה, בְּסוֹד
 (תְּהִלִּים נ, ג): "וּסְבִיבִיו נִשְׁעָרָה מְאֹד"; אֲשֶׁר־מִי
 שְׁמַחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה שִׁישׁ בּוֹ,
 וְאִינוּ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, שְׁאֵז יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
 רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ; אֲשֶׁר־לוֹ בָּזָה וְאֲשֶׁר־לוֹ בִּבְא.

תם ונשלם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

